

Personu ar invaliditāti apmācība pirmās palīdzības sniegšanā

Erasmus+ projekta "Inclusive First Aid" (INFA) apkopoto prakses piemēru un ieteikumu apkopojums

Saturs

1, Kāpēc mēs varam un mums vajadzētu apmācīt personas ar invaliditāti pirmās palīdzības sniegšanā	3
<i>Projekta līdzautori: .....</i>	<i>4</i>
2) Pamatprincipi: Kas jāievēro, izstrādājot pirmās palīdzības apmācību personām ar invaliditāti	5
3 Piemēri no projekta partneru prakses	7
<i>No kurienes mēs ieguvām savu praksi: Sākotnējais darbs pie tēmas tādos projektos kā FormAbili un MOSAIC .....</i>	<i>7</i>
<i>Četri gadījumi, kad personām ar invaliditāti ir nodrošināta apmācības prakse .....</i>	<i>8</i>
Divas iekļaujošas piemēru grupas: bērnu un personu, kas saņem aprūpes mājās pakalpojumus - Associazione Nazionale Pubbliche Assistenze (ANPAS), Itālija.....	8
Divas iekļaujošas piemēru grupas: skolu feldšeri un tikai audio kursi personām ar redzes traucējumiem – Arbeiter-Samariter-Bund Deutschland e.V., Vācija	11
Personu ar invaliditāti apmācība pirmās palīdzības sniegšanā Dānijā – Normatīvie akti un praktiskā pielietošana – Dānijas Tautas atbalsts, Dānija	15
Mūsu mācību nodaļas sadarbība ar vietējo asociāciju personām ar dzirdes traucējumiem – Landesrettungsverein Weißes Kreuz, Itālija.....	18
4) Secinājums un perspektīva:	20

1) Kāpēc mēs varam un mums vajadzētu apmācīt personas ar invaliditāti pirmās palīdzības sniegšanā

Pirmās palīdzības apmācība personām ar invaliditāti var radīt lielākus izaicinājumus pasniedzējiem, kā tie, ar ko viņi saskaras ikdienasursos. Jautājumi sakarā ar pieejamu apmācību, mācību rezultātu optimizāciju un problēmām saistībā ar tiesisko regulējumu, ka pirmā palīdzība parasti ir pakļauta sabiedrības veselības jautājumam, prasa pielāgošanos.

Tajā pašā laikā personas ar invaliditāti ir svarīga mērķa grupa pirmās palīdzības apmācībām. Pirmkārt, iespēja piedalīties šādās apmācībās būtu jānodrošina no tiesību puses, pirmkārt, pateicoties ANO 2006. gada Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām (CRPD), kuras mērķis ir aizsargāt personu ar invaliditāti tiesības un cieņu un jo īpaši vienlīdzīgas tiesības pilnīgai līdzdalībai sabiedrībā. Tā ietver tiesības uz izglītību, kas garantētas CRPD 24. pantā, kā arī vispārējas tiesības uz pieejamību, kā garantēts 9. pantā. Tas vien nozīmē, ka nav pieņemami, ka jebkāda veida izglītība, tostarp pirmās palīdzības apmācība, tiek liegta. Tomēr īpaši pirmās palīdzības apmācībai ir arī praktiska nozīme noteiktu invaliditāšu kontekstā. Ilustratīvi piemēri, kas nāk prātā, ir iekštelpu darbnīcas, kurās notiek plaša elektroinstrumentu izmantošana, kas rada pastiprinātu ar tiem saistītu traumu risku, kā arī pieejamības problēmas saucot pēc palīdzības, kuras varētu mazināt, taču vispārējā informētība par to ir ierobežota. Zināšanas par tūlītējiem pasākumiem traumu gadījumā arī ir svarīgs faktors, lai veicinātu personu ar invaliditāti patstāvību un neatkarīgu dzīvi no apkārtējiem, jo tās

samazina paļaušanos uz ārēju palīdzību, lai nodrošinātos pret šādām ārkārtas situācijām, neatkarīgi no tā, vai tie ir sadzīves negadījumi vai ievainojumi lielākās ārkārtas situācijās.

Spēja sniegt pirmo palīdzību citiem cilvēkiem ir arī svarīga pilsoniskās līdzdalības izpausme, kas nozīmē, ka pirmās palīdzības prasmju apguve ir spēcinoša un īpaša sabiedrības līdzdalības komponente, kas ir vairāk par vispārējo iekļaujošo izglītības pieejamības efektu. Starposmā iekļaujošo kursu piedāvājumam ir arī plašāks sabiedrības izpratnes veicināšanas efekts, kas veicina iekļaujošas izglītības integrēšanu.

Protams, tāpat kā citās izglītības jomās, pirmās palīdzības pasniedzēja uzdevums ir ļoti atšķirīgs atkarībā no izglītojamā invaliditātes veida. Cilvēkiem ar fiziskiem traucējumiem būs nepieciešama adaptīva pirmās palīdzības apmācība, nodrošinot pieejamu pirmās palīdzības apmācības vidi un inventāru. Saprātīgu pielāgojumu piemēri var būt, piemēram, zīmju valodas tulks, mācību materiāli, kas ir pieejami personām ar maņu orgānu traucējumiem (piemēram, teksti Braila rakstā personām ar redzes traucējumiem, video subtitri personām ar dzirdes traucējumiem), un ar ratiņkrēsliem pieejamas ēkas.

Pirmās palīdzības apmācība cilvēkiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem ietver izmaiņas mācību programmā, piemēram, mainot mācību stilu un sasniedzamo apmācību līmeni, kā arī pielāgotus mācību materiālus, piemēram, vizuāli balstītus vai viegli lasāmus materiālus, kā arī pielāgotas saziņas metodes.

Tomēr daudzi pirmās palīdzības pasniedzēji jūtas pārslogoti ar šo uzdevumu, jo nepieciešamie pielāgojumi nav daļa no viņu pašu regulārajiem treniņiem. Citiem ir bažas par pielāgoto kursu sertifikācijas derīgumu to normatīvajā regulējumā.

Projekts "Iekļaujoša pirmā palīdzība" kā labāko prakšu apmaiņas projekts nespēj tik tālu, lai izstrādātu pasniegumu apmācības programmu, kas ietver pirmās palīdzības sniegšanu personām ar invaliditāti. Mūsu projekta laikā mēs vispirms apkopojām un apspriedām gadījumus, kad pirmās palīdzības pasniegēji uzņēmās iniciatīvu apmācīt cilvēkus ar invaliditāti, lietojot viņu pašu pieredzi un alternatīvus materiālus, un metodes, kas viņiem bija pieejamas un par kurām tie zināja vai kuras viņi varēja pielietot kursa vajadzībām. Gadījumiem, kurus mēs parādīsim 3. nodaļā, ir kopīgs tas, ka tie veidoti, lai saprastu, kas ir iespējams vai var būt iespējams, lai sasniegtu vislabāko iespējamo apmācību rezultātu. Tika izvirzīti arī regulatīvie jautājumi, bet tiem netika piešķirta būtiska nozīme, jo fokusējāmies uz zināšanu un prasmju faktisko apguvi, kā arī izglītības piedāvājuma līdzdalības efektu.

INFA projekta mērķis ir iedvesmot citus pirmās palīdzības pasniegējus, kuriem ir uzdevums mācīt personas ar invaliditāti, iespējams pirmo reizi, vai kuri vēlas iniciēt izglītības piedāvājumu pirmās palīdzības sniegšanā personām ar invaliditāti, pieņemot izaicinājumu.

Projekta līdzautori:

2) Pamatprincipi: Kas jāievēro, izstrādājot pirmās palīdzības apmācību personām ar invaliditāti

Viens no pirmajiem projekta soļiem bija izstrādāt pamatprincipus, kas vienmēr jāņem vērā, veidojot pirmās palīdzības kursu personām ar invaliditāti. Šie principi tika apkopoti pirmās palīdzības pasniedzēju un konsultējošo personu ar invaliditāti organizāciju pārstāvju kopīgā diskusijā, kas ietvēra prakses pārskatu, kā arī sākotnējo novērtējumu.

Vispārējie principi, kurus projektā izmantoja kā vadlīnijas visām turpmākajām diskusijām, ir šādi:

Apmācībām un apmācības materiāliem jābūt pieejamiem.

Pirmās palīdzības apmācības sniedzējs galvenokārt ir atbildīgs par **pieejamiem materiāliem / apmācības pieejamību**, bet viņi var un viņiem vajadzētu **sadarboties ar attiecīgiem ekspertiem**, veidojot vai pārskatot šos materiālus. Ja tas ir iespējams, tas nozīmē sadarbību ar personām ar invaliditāti, citos gadījumos saskaņojot to ar personām, kas ir tuvu kursa dalībniekiem ar invaliditāti vai aprūpētājiem. Kvalitāte un pielietošana ir jāpārskata speciālistiem. Labs sākumpunkts ir pieejami un apstiprināti mācību materiāli un resursi.

Personām ar invaliditāti uz apmācībām būtu jābūt atļautam ņemt līdzi savas palīgierīces vai personīgo atbalsta personu.

Ja pirmās palīdzības apmācības nav pieejams personai ar konkrētu invaliditāti,

pasniedzējam jāatrod alternatīvs veids, kā iegūt vislabāko iespējamo mācību rezultātu.

Vissvarīgākais lai to panāktu, ir **komunikācija**. Pajautājiet personai, ko tā spēj izdarīt vai kā apmācību varētu veikt, izmantojot pieejamības palīg līdzekļus.

Ja iespējams, jājautā par atbalsta un pieejamības vajadzībām savā reģistrācijas veidlapā (būtībā tas neaizstāj tiešo saziņu, bet palīdz pasniedzējam sagatavot mācību materiālus), lai pārliecinātos, ka pieejamības pasākumi var tikt ieviesti, pirms attiecīgais dalībnieks ierodas uz pirmās palīdzības apmācību.

Šeit galvenais ir elastīgums un radošums, tāpēc pasniedzējiem, kuri plāno apmācīt personas ar invaliditāti, ieteicams lielāks pieredzes līmenis.

Lai gan lielākajai daļai mērķauditoriju, ko veido apmācāmie ar invaliditāti, būs nepieciešami tikai nelieli, bet efektīvi pielāgojumi, dažām mērķauditorijām var būt nepieciešami resursi, kas būtu jāprecizē mācību organizācijas procesā.

Citu apmācību organizāciju prakse var palīdzēt rast piemērotus risinājumus.

Ja personai ar īpašu invaliditāti nav iespējas fiziski veikt konkrētu pirmās palīdzības algoritmu vai tas iespējams tikai ar pieejamības palīg līdzekļiem, kas ārkārtas situācijā var nebūt pieejami: Māciet viņiem **teoriju un to, kā instruēt citus to izdarīt**. Apsveriet iespēju apmācīt šo prasmi simulācijā. Tas var būt ļoti vērtīgi negadījuma vietā, jo nepietiekamas kompetences sajūta vai "bailes kaut ko darīt nepareizi" bieži vien ir galvenais šķērslis pirmās palīdzības sniegšanai.

Izskaidrojiet, cik varat, atklāti apspriedieties par to.

Tiesiskais regulējums var apgrūtināt dalībnieku ar invaliditāti oficiālo sertifikāciju, jo viņi, iespējams, nevarēs veikt kursu tieši tā, kā noteikts likumdošanā. Tā var notikt pat tad, ja pasniedzējam ir risinājums, kā sasniegt vērtīgu mācību rezultātu, jo noteikumi var nebūt vērsti uz mācību rezultātu, bet tā vietā var tikt noteiktas konkrētas darbības, kas jāizpilda.

Ja ir personas ar īpašu invaliditāti, kas var saskarties ar šo problēmu, **sākumā izskaidrojiet sertifikācijas situāciju. Apspriedieties ar dalībniekiem ar invaliditāti un jautāriet viņiem par viņu motivāciju** pirmās palīdzības kursam. Var būt, ka lielāko lomu spēlē iekšējā motivācija, nevis ar likumu noteiktu kvalifikāciju dēļ, tāpēc sertifikācijas derīgumam varētu nebūt nozīmes.

Ja kurss ir uzsākts tāpēc, ka kāda iestāde vai organizācija jums to ir lūgusi, varat arī to iepriekš noskaidrot.

Jebkurā gadījumā ikvienam ir jābūt kursa **dalības apstiprinājumam**. Tas nozīmē, ka, ja problēma ir oficiāla sertifikācija, jums jāizsniedz savi kursa sertifikāti, kuros norādīti dalībnieka mācību rezultāti, pat, ja šiem sertifikātiem nav juridiska spēka.

Personām ar invaliditāti parasti vajadzētu piedalīties jūsu regulāri piedāvātajosursos. Dažos gadījumos pieņemams risinājums var būt arī atsevišķs kurss.

Atsevišķiem dalībniekiem ar invaliditāti **vispārējā kursa apmeklējumam vajadzētu būt normai**. Ja jūsu kursā ir persona ar invaliditāti, **iepriekš aprunājieties ar viņu**, lai iegūtu priekšstatu par to, kas ir iespējams, kas nav un kā strādāt ar konkrētām kursa satura daļām, kas apmācāmajam nav pieejamas (piemēram, daži praktiski vingrinājumi), lai neskatoties uz to sasniegtu labus mācību rezultātus.

Īpašs kurss personām ar konkrētu invaliditāti nerada problēmas, un tas būtu jāpiedāvā, **ja ar jums sazinās ar konkrētu pieprasījumu** (piemēram, speciālās izglītības skola) vai ja jūs kā citādi zināt, ka tas ir nepieciešams. Tie var būt vairāki individuāli pieprasījumi īsā laikā vai, ja, konsultējoties ar ekspertiem vai no personu ar invaliditāti atsauksmēm, uzzināsiet, ka jūsu vispārējā kursa stūrakmeņi, piemēram, parasti vienas dienas/astoņas izglītības stundas, ir pieejamības problēmu avots.

Lai ievērotu iepriekš minētos punktus un atrastu labu veidu, kā risināt citus radušos jautājumus, galvenie vadlīniju punkti ir šādi:

- elastība un radošums
- pasniedzēja kompetence un profesionalitāte
- Kursu pielāgošana, pamatojoties uz dalībnieku (pārbaudītajām) vajadzībām, kas var prasīt koncentrēšanos uz visatbilstošākajām mācību programmas daļām.
- **Esiet pēc iespējas iekļaujošāki.** Mērķim vajadzētu būt kursiem, kuros ikviens var mācīties kopā un viens no otra, lai sniegtu nepieciešamo pirmo palīdzību ārkārtas situācijās.

3) Piemēri no projekta partneru prakses

No kurienes mēs gūvām savu praksi: Sākotnējais darbs pie tēmas tādos projektos kā FormAbili un MOSAIC

Pirms izglītības piedāvājumu ieviešanas pirmās palīdzības sniegšanā personām ar invaliditāti praksē vairākas konsorcijs organizācijas vispirms strādāja pie atšķirīgas, bet saistītas pieejas. Pirmās palīdzības sniedzēju vidū – neatkarīgi no tā, vai tie ir nespeciālisti pirmās palīdzības sniegšanā vai pat dažos gadījumos apmācīts medicīnas personāls – diemžēl joprojām ir izplatīta zināma neskaidrība par to, kā *palīdzēt* cilvēkam ar invaliditāti ārkārtas situācijā. Tas notiek, neskatoties uz pamatprincipiem, t.i., pirmo palīdzību tiešā nozīmē, kas lielā mērā ir tāda pati, jo jebkura invaliditātes medicīniskā specifika tiek izmantota tikai progresīvākos medicīniskās ārstēšanas posmos. Attiecībā uz neatliekamā medicīniskā personāla darbības pasākumiem pastāv dažas atšķirības, taču arī šeit liela uzmanība tika pievērsta pieejai un saziņai ar personām ar invaliditāti ārkārtas situācijās.

2016. gadā ANPAS Abruzzo reģionālā komiteja uzsāka projektu "FormAbili": pilns kurss, kas sastāv no 4 semināriem glābšanas dienestu personālam ar teorētiskiem un praktiskiem moduļiem, kas īpaši vērsti uz dažādiem invaliditātes veidiem (kognitīvo, maņu, motoro un intelektuālo). Šis specializētais kurss tika īstenots kopā ar vietējām valsts pārvaldes ieinteresētajām personām, valsts glābējiem, akadēmiskajiem pētniekiem un brīvprātīgajiem. Pēdējos gados FormAbili ir nodrošinājis pamatapmācību par ārkārtas glābšanu personām ar invaliditāti daudziem dalībniekiem, kas strādā glābšanas jomā, un viens no mērķiem ir izveidot pastāvīgu

tehnisko sadaļu, lai turpinātu attīstīt un apspriest iekļaušanas tēmu.

MOSAIC, kas bija senāks Erasmus+ projekts, ko koordinēja INFA projekta partneris CDI, vairāk koncentrējās uz pirmās palīdzības pamata jautājumiem un tādējādi publicēja norādījumus, kuros liela uzmanība tika pievērsta atšķirībām komunikācijā un tam, ko parasti sauc par "psiholoģisko pirmo palīdzību". Ir viegli iedomāties, ka palīdzības sniedzējam ir jārīkojas citādi, lai nelaiemes gadījumā cietušais apzinātos savu traumu, situāciju un nomierinātu viņu, ja, piemēram, cietušajai personai ir maņu traucējumi. Tika apkopoti arī daži grozījumi parastajā pirmās palīdzības mācību programmā, piemēram, kā bezsamaņā esošu cilvēku no ratiņkrēsla pārvietot uz zemes, pirms veikt turpmākus pasākumus, vai simptomu atšķirības ļoti specifiskos gadījumos.

Tāpat kā FormAbili, kas kalpoja kā durvju atvērējs tēmai par personām ar invaliditāti ārkārtas situācijās, kas pēc tam noveda pie turpmāka darba, MOSAIC arī bija iesaistījis jomas ekspertus. Jautājums par to, kāpēc būtu jāmaņa tikai, kā palīdzēt cietušajai personai ar invaliditāti, nevis par to, kā persona ar invaliditāti var palīdzēt cietušajai personai (ar invaliditāti vai bez tās), nāca klajā un tika apspriests. Projekta ietvari, ņemot vērā tā atšķirīgo fokusu, neļāva plaši izpētīt šo aspektu, taču tika veikts ierobežots ideju apkopojums un īsa viedokļu apmaiņa ar ekspertiem (pedagogiem personām ar invaliditāti, kā arī atsauksmes no vienas vietējās invalīdu organizācijas).

Tādējādi FormAbili, kā arī MOSAIC var uzskatīt kā priekštečus šādām praksēm, kā arī projekta "Iekļaujoša pirmā palīdzība" veidošanai kā tādai, lai dotu jautājumam par personu ar invaliditāti mācīšanu vairāk uzmanības un apspriestos ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, kas pārsniegtu to, ko ietvēra priekšgājēju projekti.

Četri gadījumi, kuros personām ar invaliditāti ir nodrošināta apmācības prakse

Divas piemēru grupas: iekļaujošas bērnu un personu, kas saņem aprūpes mājās pakalpojumus - Associazione Nazionale Pubbliche Assistenze (ANPAS), Itālija

ANPAS ir plašs brīvprātīgā darba organizāciju tīkls, kas darbojas neatliekamās medicīniskās palīdzības, civilās aizsardzības un katastrofu seku likvidēšanas jomā.

Lai gan ANPAS veido daudzas organizācijas ar lielu pieredzi un lielu brīvprātīgo skaitu un lai gan daudzās situācijās brīvprātīgie ir aicināti apmācīt personas ar invaliditāti glābšanā, plašākā ANPAS kustība vēl regulāri nenodrošina specializētus kursus, rokasgrāmatas vai instrumentus, kas izstrādāti valsts līmenī, lai sniegtu pirmās palīdzības apmācību personām ar invaliditāti.

Attēls Nr. 1 Vizuālie palīgīdzekļi. Pēc šīs vienkāršās pieredzes pozitīvajiem rezultātiem pasniedzēji ierosina nākotnē ieviest FA kursus, izmantojot augmentatīvās un alternatīvās komunikācijas piktogrammas.

Tādējādi, pirms šajā nodaļā aprakstītās prakses, tēma par personām ar invaliditāti pirmās palīdzības sniegšanā un glābšanā tika aplūkota galvenokārt no iekļaujošo glābšanas dienestu viedokļa, kur jau ir paveikts liels darbs:

ANPAS organizācijas un to brīvprātīgie pēdējo gadu laikā ir iedziļinājušies iekļaujošas glābšanas un pirmās palīdzības tēmā, un šajā jomā ir paveikts daudz būtiska

darba – sākot ar iepriekš minēto FORMABILI projektu un turpinot ar praktisko pieredzi, mācot personas ar invaliditāti pirmās palīdzības sniegšanā.

Attēls Nr. 2 Lomu spēle darbībā!

ANPAS prakse: "Iekļaujoša pirmās palīdzības apmācība: mācīšanās no pieredzes" - Croce Azzurra di Poviglio

Pirmais apmācības piemērs nāk tieši no brīvprātīgā personīgās pieredzes, kurš ir iesaistīts pirmās palīdzības apmācībā bērniem (8-12 gadus veciem). Pirmkārt, nepieciešamībā īstenot šos kursus tiek ņemts vērā pirmās palīdzības apmācības trūkums bērniem un vispārējo zīdaiņu izpratnes neesamības līmenis par tādiem ārkārtas pamatjēdzieniem kā ātrā palīdzība, tālruņa zvani neatliekamās palīdzības operatoriem utt. 3 stundu pirmās palīdzības kurss galvenokārt ietvēra spēles un praktiskas aktivitātes, kas īpaši paredzētas bērniem, piemēram, lomu spēles, kārtis utt., nodrošinot jaunus praktizētājus ar dažiem pamata instrumentiem, lai atpazītu un īstenotu pirmos vienkāršos pamata soļus pirmās palīdzības sniegšanai (briesmu atpazīšana, operatora brīdināšana un nelielu traumu pārvaldība).

Apmācību laikā pasniedzēji saprata, ka divi no apmācāmajiem ir bērni ar mācīšanās traucējumiem, taču iepriekš viņi netika par to informēti. Tāpēc pasniedzēji nebija plānojuši nekādu atšķirīgu kursu vai aktivitātes, un viņiem bija jāimprovizē, lai veiksmīgi iekļautu šos bērnus grupā un padarītu mācību pieredzi veiksmīgu arī viņiem.

Modulis bija jāpielāgo, lai aktivitātes varētu būt iekļaujošākas: **pasniedzēji konstatēja, ka kartītes ar attēliem ir ārkārtīgi noderīgas un efektīvas, tāpat kā lomu spēles un imitācijas spēles** (kur bērni ar MT vispirms darbojās kā ievainotie pacienti, kurus bija "jāārstē" citiem bērniem, pēc tam jāmaina lomas uz glābējiem, kad viņi bija labāk iepazinušies ar darbībām; cita spēle ietvēra rāciju izmantošanu, lai simulētu ārkārtas situāciju telefona zvanu, izmantojot stāstu stāstīšanu).

Brīvprātīgie pasniedzēji ātri saprata, ka vizuālais **palīglīdzeklis caur kartītēm un iespēja iekļaut bērnus ar MT plašākā grupā ir ļoti noderīga šajā situācijā**. Šajā gadījumā galvenā nozīme bija integrācijai un mijiedarbībai starp bērniem.

Mērķa grupa:

- Bērni no 8 līdz 12 gadiem, tostarp daži bērni ar mācīšanās traucējumiem

Adaptācijas / mācību materiāli:

- Iekļaujoša mācīšana!
- Vizuālie materiāli
- Lomu spēles, imitācijas spēles, stāstu stāstīšana

Mācīšanās rezultāti:

- Nav pilns vispārējās pirmās palīdzības kurss, bet:
- Vecumam atbilstoši mācību rezultāti, vienādi visiem izglītojamajiem!

Galvenie punkti:

- Sagatavotība ar vizuālajiem palīglīdzekļiem (var būt papīra vai digitāli)
- Saglabāriet interaktīvos elementus: Mainiet lomas starp bērniem ar invaliditāti un bez tās!

Piemērs:

- Daudz kas ir iespējams pat tad, ja neesi gatavs konkrētajai mērķa grupai
- Vispārējā sagatavotība, t. i., alternatīvu mācību materiālu pieejamība, un iekļaušanas principu paturēšana prātā

Papildu apsvērumi attiecībā uz pielāgojumiem:

- Nekad nespiediet bērnu darīt kaut ko tādu, ko viņš nevēlas darīt (piemēram, jūtas neērti traumu simulācijās), atrodi alternatīvus veidus, kā viņus nodarbināt šādos gadījumos
- Ja invaliditāte palielina attiecīgas ārkārtas situācijas (piemēram, epilepsijas) rašanās risku, varētu būt lietderīgi mācīt bērniem, kā palīdzēt savam klasesbiedram

ANPAS prakse: "Competenze formid-Abili" – Assistenza Volontaria Collecchio – Sala Baganza – Felino

Otrs ieguldījums nāk no citas ANPAS vietējās organizācijas, kas izveidoja apmācības moduli, kas paredzēts personām ar invaliditāti, kuras saņem aprūpi mājās. Projekta mērķis ir veicināt personu ar invaliditāti integrāciju un iekļaušanu, nevis paaugstināt viņu neatkarības līmeni, jo īpaši mājās vidē. Tajā pašā laikā cits rezultāts varētu būt sava veida drošības tīkla nodrošināšana aprūpētājiem, kuriem var būt steidzami nepieciešama palīdzība (piemēram, kas notiek, ja atbalsta persona pakalpojuma laikā cieš no insulta?). Projekts ir izstrādāts, lai nodrošinātu īpašus mācību modulī, kas ilustrē pamatprasmes un noderīgu informāciju ārkārtas situācijā.

Visa projekta ideja tika sagatavota kopā ar vietējām ieinteresētajām personām un dažiem galvenajiem teritoriālajiem operatoriem (Parmas Universitātes slimnīca, 118 ārkārtas tālruņa numura operators, ANPAS reģionālā komiteja un psihologu komanda). Mācību modulis, kas šajā gadījumā tiek paredzēts 22 vietējo jauniešu mērķgrupai, ir sadalīts četrās galvenajās darbībās: PP pamatkursi, kuru mērķis ir iepazīties ar faktisko veselības aprūpes vidi un rīkiem, kā arī ārkārtas situāciju atpazīšanu, kurās nepieciešama rīcība, datu bāzes izveide par vietējiem aprūpētājiem un ar viņiem saistītajām personām ar invaliditāti un, visbeidzot, rezultātu apmaiņa kopienā, lai apspriestu dažādos rezultātus (saviesīgas pulcēšanās).

Projekta, kas vēl nav īstenots praksē, mērķis visbeidzot ir veidot ciešākas saiknes un alianses vietējā sabiedrībā, uzlabojot attiecības un radot kopīgus sadarbības mirkļus, kas varētu palielināt vietējo veselības aprūpes sniedzēju, aprūpētāju un personu ar invaliditāti savstarpējo vienotības līmeni.

Mērķa grupa:

- Personas ar dažādām invaliditātēm, kuras saņem aprūpi mājās

Adaptācijas / mācību materiāli:

- Pārrunāt ar pašām personām vai aprūpētāju

Mācīšanās rezultāti:

- Iespēja izsaukt palīdzību neatliekamas medicīniskas situācijas gadījumā citai personai savā mājoklī (piemēram, aprūpētājam)

Galvenie punkti:

- Vietējā projekta iekļaujošas attīstības process ("brokastis" ar personām ar invaliditāti/ viņu aprūpētājiem un glābšanas organizācijām, skaidrojot situācijas un iespējas rīkoties ārkārtas situācijās)

Piemērs:

- Vietēja projekta izstrāde, iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas
- Cilvēki, kuriem ir vajadzīga augsta līmeņa palīdzība un atbalsts kā būtiskas ārkārtas palīdzības sniedzēji.

Divi piemēri: iekļaujoši skolu feldšeri un tikai audio kursi personām ar redzes traucējumiem – Arbeiter-Samariter-Bund Deutschland e.V., Vācija

Par organizāciju

Arbeiter-Samariter-Bund Deutschland e.V. (ASB) 1888. gadā dibināja seši galdnieki Berlīnē, veicot pirmo "Pirmās palīdzības apmācības kursu pēc negadījuma". Šodien ASB ir viena no lielākajām nepolitiskajām un nekonfesionālajām labdarības un palīdzības organizācijām ar 16 filiālēm valstiskā līmenī un vairāk nekā 200 filiālēm reģionālā līmenī. Pirmā palīdzība ir bijusi un joprojām ir viena no galvenajām darbībām, ko ASB nodrošina - blakus civilajai aizsardzībai, sociālajiem pakalpojumiem vai ārvalstu palīdzībai.

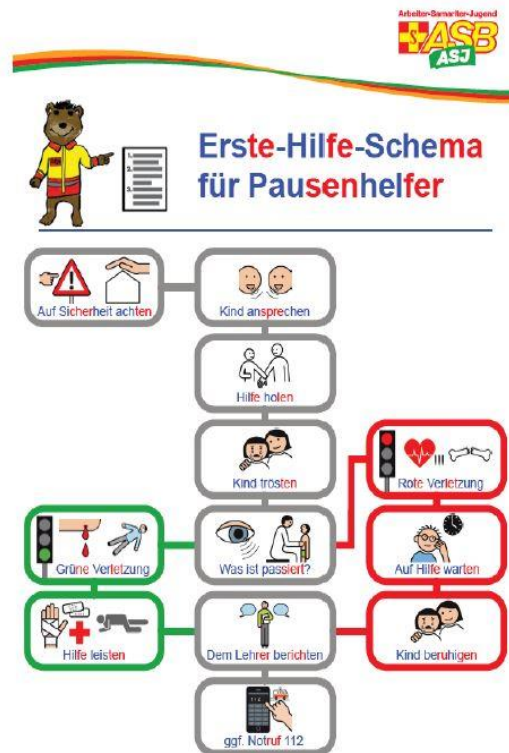
ASB pamatā ir demokrātijas un humanitārie principi, kur tiek sniegta palīdzība visiem cilvēkiem neatkarīgi no viņu politiskās, etniskās, nacionālās un reliģiskās piederības. Saskaņā ar tās pamatuzdevumu "mēs palīdzam šeit un tagad" ASB papildus citiem koncentrējas uz neaizsargātību un tādējādi uz mērķa grupām, piemēram, cilvēkiem ar invaliditāti.

Visās 16 federālajās zemēs aptuveni 130 ASB filiāles sniedz pirmās palīdzības kursus pieaugušajiem, bērniem, izglītības iestādēm un suņiem. Katru gadu tiek apmācīti vairāki simti tūkstoši dalībnieku, un aptuveni 1.700 ASB instruktori katru gadu tiek apmācīti un tālāk apmācīti kā instruktori.

ASB prakse: pirmās palīdzības sniedzējs skolā - "Pausenhelfer:innen-Dienst inklusiv"

Iekļaujošās pirmās palīdzības projektu "Pausenhelfer:innen-Dienst inklusiv" (aptuveni tulkojams kā: iekļaujošs pārtraukuma laika palīgu pakalpojums) veica ASB neatkarīgā jauniešu asociācija, lai kvalificētu iekļaujošu pamatskolu studentus pirmās palīdzības sniegšanai. To darot, bērni attīsta komandas garu, pašapziņu un vispārējo izpratni par morālo drosmi / sociālo iesaistīšanos.

Daļa no kursa ir izskaidrot kā izvērtēt situācijas atbilstību un kad izsaukt neatliekamo palīdzību.

Attēls Nr. 3 Pirmās palīdzības plūsmas diagramma, ko izmanto iekļaujošajām mācībām

Lai sasniegtu skolēnus atbilstoši un virzīties uz sasniedzamiem mērķiem, bija nepieciešams iepriekš iesaistīt skolotājus un vecākus, jo viņi vislabāk pazīst skolēnus, viņu spēkus un robežas un tāpēc spēj novērtēt uzdevumus un pienākumus, kas nāk kopā ar projektu.

Bija jāpielāgo esošais materiāls un apmācības grafiks:

- mācību materiālu tulkošana viegli lasāmā valodā
- Plakāti un darba lapas tika veidotas, izmantojot METACOM simbolus
- Tika iekļauts AnyBookRreader ar audio atbalstu
- Apmācību mapes tika individualizētas

Atkarībā no klases un pamatojoties uz vecāku ieteikumiem, mācību laikā tika

izmantoti papildu resursi, piemēram, pastiprinošā un alternatīvā komunikācija (PAK), skaļuma signāllampiņas, laika taimeris vai zīmju valodas tulki. Turklāt kļuva skaidrs, ka vienmēr ir nepieciešama pedagogu komanda, lai panāktu katra studenta vajadzības.

Attēlu 4 "Garastāvokļa luksofors" - rīks, kas palīdz bērniem, kuriem citādi ir grūtības to darīt, paziņot savas pašreizējās jūtas.

Lai nodrošinātu izglītības rīku pieejamību, 2021. gadā tika veikta izmēģinājuma apmācība un tās izvērtēšana.

Īpaši svarīgi ir piebilst, ka priekš sagatavošanās tika atvēlēts pietiekami daudz laika: bija jāizveido iekšēja apmācība, vadlīniju, materiālu un informācijas izstrāde vecākiem un jāpiesaista vairāk pasniedzēju.

Atkarībā no dalībniekiem kursi bija jāpielāgo apstākļiem un elastīgi jāreaģē.

Mērķa grupa:

Sākumskolas skolēni ar invaliditāti

Pielāgojumi / mācību materiāli:

- Izmantot viegli lasāmu valodu un vairāk vizuālo/auditējošo resursu
- Atkarībā no dalībniekiem ir svarīgi reaģēt un pielāgoties.

Mācīšanās rezultāti:

- Nav pamata pirmās palīdzības kurss, jo audzēkņi ir pārāk jauni, bet vecumam atbilstošus mācību mērķus varētu sasniegt.

Galvenie punkti:

- mācību materiālu un metožu vizualizācija (vizuālā un audiālā)
- vairāku pedagogu iesaistīšana
- Galvenā uzmanība tiek pievērsta jautrībai, mācoties

Piemērs:

- Mācību materiāli un metodes viegli lasāmā valodā
- Individualizēta kursa struktūra atkarībā no invaliditātes

Papildu apsvērumi attiecībā uz pielāgojumiem:

- Vecāki un skolotāji ir jāiesaista agrīnā posmā, lai pienācīgi apmierinātu vajadzības

Pirmā palīdzība cilvēkiem ar redzes traucējumiem

NVO, kas strādā ar šo mērķa grupu, 2021. gadā konsultējās ar ASB, lai vadītu pirmās palīdzības kursus cilvēkiem ar redzes traucējumiem. Sākumā pasniedzējs iniciēja divas telekonferences ar 12 dalībniekiem, lai, pirmkārt, radītu vidi, kas ir vienlīdz pieejama visiem, otrkārt, lai gūtu priekšstatu par mērķa grupu un tās vajadzībām, un, treškārt, lai pasniedzējs pats koncentrētos uz runu, nepaļaujoties uz prezentācijām vai izdales materiāliem. Šīs tikšanās laikā pasniedzējs sekoja trīs tematiem:

- psiholoģiskā pirmā palīdzība
- Ko sagaidīt, izsaucot ātro palīdzību
- Šoks

Jo īpaši, runājot par šoku, pasniedzējam vajadzēja pielietot dažādus saziņas paņēmienus skaidrojot, kā uzzināt par kādu, kas no tā cieš, jo parasti šoks ir vairāk identificējams pēc vizuālajām īpašībām.

Kopumā katrs kurss ilga 1,5 stundas ar pārtraukumiem, lai pārliecinātos, ka dalībniekiem ir iespēja uzdot jautājumus un sniegt atsauksmes. To darot, kļuva skaidrs, ka mērķa grupas mērķis nav spēt sniegt palīdzību sabiedrībā, bet gan iegūt spēju nepieciešamības gadījumā palīdzēt sev, ģimenei, draugiem un saviem dienesta suņiem savā vidē. Turklāt viens no galvenajiem tematiem ir uzlabot zināšanas un novērtēt traumas, jo cilvēkiem ar redzes traucējumiem ir lielāka iespēja gūt nelaiemes gadījumus pat savās mājās.

Trešais kurss tika veikts aci pret aci, koncentrējoties uz elpošanas problēmām, bezsamaņu (bez sirdsdarbības apstāšanās un KPR), kā arī traumām. Kopumā bija nepieciešami seši pasniedzēji, jo katra manipulācija bija jāparāda tieši, katram dalībniekam:

1. Skaidrojums teorijā
2. Pirmais paraugdemonstrējums, kamēr dalībnieks uzņēmās cietušā lomu
3. Otrā demonstrācija ar padziļinātiem skaidrojumiem
4. Lomu maiņa: dalībniekiem bija jādemonstrē pasākums, un pasniedzējs kļūst par cietušo, dodot korekcijas

Pēc veiksmīgas pirmo sesiju pabeigšanas tika izstrādāts ceturtais kurss, kas aptver sirds apstāšanos un KPR. Atkal pasniedzēji izstāstīja pamatus uz sevis un dalībnieka. Pašai praksei tika izmantotas lelles. Beigās dalībnieki lūdza kursu, kas veicams uz viņu dienesta suņiem, kas pēc tam arī kļuva par daļu no visa moduļa.

Tā kā lielākā daļa cilvēku ar redzes traucējumiem spēj atcerēties veicamos pasākumus un atkārtot informāciju pat pēc nedēļām vai mēnešiem, ar pielāgošanos un elastību ir iespējams mācīt tādas pašas tēmas kā parastajos pirmās palīdzībasursos.

Mērķa grupa:

Cilvēki ar redzes traucējumiem

Pielāgojumi / mācību materiāli:

- Balss ir vissvarīgākais instruments
- Pasniedzējiem nav jābaidās no kontakta, jo viņi paši kļūst par cietušo aktieriem
- Bija nepieciešams vairāk laika, pasniedzēju un kursu sadaļu

Mācīšanās rezultāti:

- spēja sniegt pirmo palīdzību neatliekamas medicīniskās palīdzības gadījumā, kur iesaistīts cits cilvēks vai suns savās mājās;

Galvenie punkti:

- Galvenā uzmanība tiek pievērsta balss un haptiskajiem vingrinājumiem
- vairāku pasniedzēju iesaistīšana
- Īpaša kursa sagatavošana ir nepieciešama

Piemērs:

- pastiprināta sagatavošanās
- pielāgots kurss viena veida invaliditātei
- cilvēki, kuriem nepieciešams augsta līmeņa atbalsts, bet kuri vēlas palīdzēt sev un citiem (t.i., dienesta suns, ģimenes locekļi, draugi...)

Papildu apsvērumi attiecībā uz pielāgojumiem:

- iespējama teorija pa tālruni (vieglāk dalībniekiem, mazāk resursu)
- Dienesta suņi, visticamāk, piedalīsies apmācībā (jāņem vērā pieejama izmitināšana, higiēna, uzkopšana, nepieciešams uzstādīt noteikumus telpās)

Personu ar invaliditāti apmācība pirmās palīdzības sniegšanā Dānijā – Normatīvie noteikumi un praktiskā īstenošana – Dānijas Tautas atbalsts, Dānija

Par organizāciju

Danish People's Aid ir brīvprātīga organizācija, kas tai skaitā nodarbojas ar pirmās palīdzības sniegšanu. Viena no mūsu aktivitātēm ir pirmās palīdzības mācīšana. Mēs esam trešā ievērojamākā organizācija Dānijā pēc apmācīto kursantu skaita, un mēs mācām daudzas mērķa grupas: skolēnus, studentus, profesionālās apmācības kursu studentus, autoskolu audzēkņus, uzņēmumu darbiniekus un asociāciju biedrus.

Protams, starp šīm mērķgrupām ir arī cilvēki, kuriem ir invaliditāte lielākā vai mazākā mērā.

Valsts tiesiskajā regulējumā iestrādātā elastība ļauj instruktoriem piedāvāt iekļaujošu izglītību

Danish People's Aid ir Dānijas Pirmās palīdzības padomes locekle, un tāpēc tai ir pienākums sekot padomes plāniem izglītības jomā. Visos domes izglītības plānos ir ietverti kompetenču mērķi. Kompetences mērķa piemērs no moduļa Pirmā palīdzība asiņošanai:

"Dalībnieks var novērtēt un sniegt atbilstošu pirmo palīdzību gan nelielas, gan lielas asiņošanas gadījumā neatkarīgi no atrašanās vietas uz ķermeņa un asiņošanas apjoma. Turklāt, dalībnieks var sniegt atbilstošu pirmo palīdzību, ja ir aizdomas par iekšēju asiņošanu. Dalībnieks spēj rīkoties pēc pirmās palīdzības galvenajiem punktiem. Dalībnieks var veikt profilaktiskas darbības, lai izvairītos no asinsrites mazspējas asiņošanas dēļ."

Ja audzēknis sasniedz kompetences mērķus, viņam var izsniegt sertifikātu, kurā norādīts paveiktais. Sertifikācija tiek

piešķirta tikai tad, ja audzēknis sasniedz kompetences mērķus.

Tā kā kursa sertifikātu iestādes atzīst kā dokumentāciju, ka personai ir sertifikātā norādītās kompetences, prakses instruktoru vidū apstākļi ir ierobežojoši: personai ir jāatbilst kompetences mērķiem, lai iegūtu kursa sertifikātu.

Tas, vai ir pieejams pilna kursa sertifikāts, atšķiras dažādām invaliditātēm.

Pieejamība, kas ņemta vērā, izstrādājot oficiālus valsts mācību materiālus

Neatkarīgi no praktiskām spējām sniegt vai veikt noteiktu pirmās palīdzības pasākumu, vispārēju piekļuvi izglītības saturam atvieglo pieejami oficiālie kursu materiāli. Oficiālā kursu grāmata, kas paredzēta visiem dalībniekiem ar invaliditāti vai bez tās, ir rakstīta viegli lasāmā valodā, un ir pieejama tās audio versija.

Tas nozīmē, ka attiecībā uz dažām invaliditātēm iekļaušanai nav šķēršļu, piemēram, redzes traucējumiem. Danish People's Aid ir bijuši praktikanti, piemēram viņu pašu darbinieks, kurš ir neredzīgs, iekšējā pirmās palīdzības apmācībā, kurš sasniedza visus kompetences mērķus un saņēma sertifikātu uz vienlīdzīgiem pamatiem ar saviem kolēģiem, kad kurss bija beidzies.

Ja viņš pieejamības problēmu dēļ nebūtu sasniedzis visus kompetences mērķus, viņš arī būtu saņēmis sertifikātu, bet ne pilnu sertifikātu, kurā norādīti visi kompetences moduļi. Sertifikātu sistēma nodrošina elastības iespējas šādā gadījumā:

Dānijas Pirmās palīdzības padome izmanto elektronisku kursu sertifikātu portālu, kurā

piesakās visi instruktori un visi

Elementer som kursisten har deltaget i

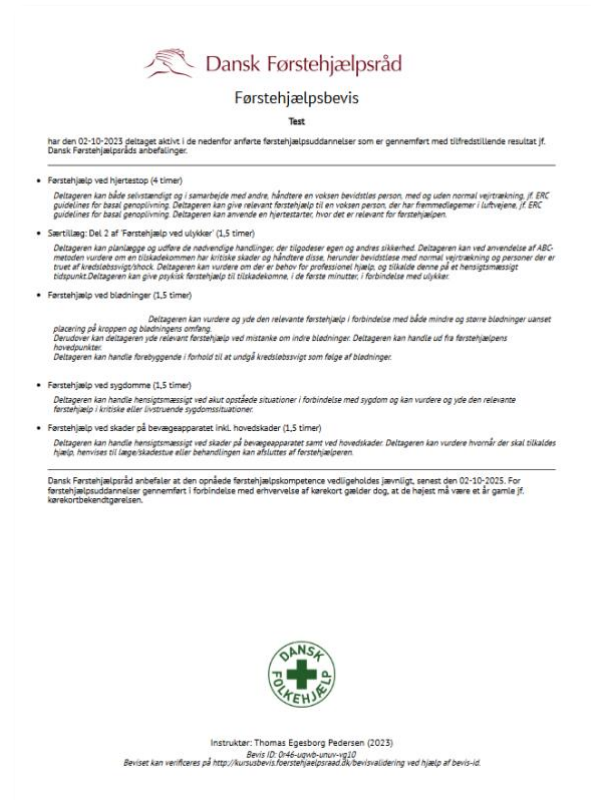
- Førstehjælp ved sygdomme (1,5 timer)
- Særtillæg: Del 2 af 'Førstehjælp ved ulykker' (1,5 timer)
- Førstehjælp ved småskader (1,5 timer)
- Særtillæg: Forbrændinger, ætsninger og forgiftninger (0,5 time)
- Førstehjælp ved hjertestop (4 timer)
- Førstehjælp ved skader på bevægeapparatet inkl. hovedskader (1,5 timer)
- Førstehjælp ved blødninger (1,5 timer)

Attēlā Nr. 5 Ekrānuzņēmums no sistēmas, kurā instruktors var noņemt kompetences mērķu atlasī

kursu dalībnieki savāc savus sertifikātus. Tā kā tie ir elektroniskie sertifikāti un kursā parasti ir vairāki kompetences mērķi, ir iespējams izsniegt sertifikātu personai, kura ir piedalījies pirmās palīdzības kursā un ir sasniegusi dažus kompetences mērķus, bet ne visus. Pasniedzējs var atcelt kompetences mērķus, kurus apmācāmais nerasniedz, un pēc tam izsniegt kursa sertifikātu uz vienlīdzīgiem pamatiem ar visiem pārējiem, kas to izdara.

Atbrīvojums attiecībā uz vadītāja apliecībām, ja vispārēja prasība par pilna kursa sertifikātu liegtu personām ar invaliditāti iegūt apliecību

Ja apmācāmajam ir jāiegūst vadītāja apliecība, tiesību aktos ir prasība, ka cilvēkam ir jābūt pabeigtam pirmās palīdzības kursam. Kursam jāilgst 8 stundas, un tas ietver pamata reanimāciju, satiksmes negadījumu novēršanu un to atrisināšanu.

Attēlā Nr. 6 Sertifikāts ar atceltajiem kompetences mērķiem

Iespējams, ka kursants nevar pabeigt kursu invaliditātes dēļ. Šādā gadījumā ir panākta vienošanās, ka instruktors var aizpildīt veidlapu, kas apliecina, kādiem kompetences mērķiem persona neatbilst. Pēc tam persona var iesniegt veidlapu policijas administratīvajā centrā, kas ļaus personai iegūt vadītāja apliecību, neapgūstot parasto pirmās palīdzības kursu.

Attēlā Nr. 7 Veidlapa, ko instruktors var dot personai ar invaliditāti

Šīs divas sistēmas ļauj izsniegt pirmās palīdzības sertifikātus cilvēkiem ar invaliditāti, kas pat tad, ja kursa daļas vai konkrētas mācītā priekšmeta daļas viņiem nav izpildāmas. Papildus sertifikācijai kā tādai, tas ļauj cilvēkiem ar invaliditāti piedalīties ar tādiem pašiem nosacījumiem kā citiem kursu dalībniekiem.

Mērķa grupa:

- Kursu dalībnieki ar jebkāda veida invaliditāti

Adaptācijas / mācību materiāli:

- Ieviesta oficiālo mācību materiālu pieejamība cilvēkiem ar dažiem invaliditātes veidiem (viegla valoda materiālos ikvienam, pieejama audio versija)
- Papildus oficiālajiem materiāliem tas ir atkarīgs no dalībnieka un instruktora

Mācīšanās rezultāti:

- Pilni galvenie rezultāti vai, ja tas nav iespējams, apakškopa. Tas ir atspoguļots sertifikātā.

Galvenie punkti:

- Kursi, kas izveidoti tā, lai tie būtu iekļaujoši jau pamatscenārijā
- "atkāpšanās" iespējas dalības atzīšanai, kas atšķiras no vispārējā kursa
- Cilvēki ar invaliditāti piedalās ar vienlīdzīgiem nosacījumiem
- Atbrīvojuma sistēma vadītāja apliecībām, kur pretējā gadījumā pilna vispārējā sertifikāta neiegūšanai būtu nopietnas nevienlīdzības sekas.

Piemērs:

- Sertifikācijas sistēmas, kurās vienlīdzīgas iespējas tiek apsvērtas jau no paša sākuma

Papildu apsvērumi attiecībā uz pielāgojumiem:

- Sistēmas piedāvātās elastības praktiskā izmantošana joprojām ir ļoti atkarīga no instruktora individuāli.
- Dziļāka tēmas izskatīšana instruktoru apmācībā varētu uzlabot šo plaisu rašanos un palielināt sistēmas elastības iespējas labākas izmantošanas līmeni. Šajā nolūkā kopā ar datu aizsardzības speciālistiem būtu jāizstrādā pamatnostādnes.
- Kursu pieejamība ir jāzina, t.i., proaktīvi jākomunicē! Neraugoties uz elastīgo sistēmu, personas ar invaliditāti joprojām ir nepietiekami pārstāvētas pirmās palīdzības izglītībā Dānijā.

Mūsu mācību nodaļas sadarbība ar vietējo asociāciju personām ar dzirdes traucējumiem – Landesrettungsverein Weißes Kreuz, Itālija

Provinces Baltā Krusta glābšanas asociāciju 1965. gadā dibināja vairākas privātpersonas provinces galvaspilsētā Bolcāno. Tā laika galvenais mērķis bija garantēt glābšanas pakalpojumus un pacientu transportu Bolcāno provincē visiem iedzīvotājiem. Šobrīd Baltais Krusts ir kļuvis par spēcīgāko palīdzības organizāciju Dienvid tirolē. Papildus glābšanas dienestu un pacientu transportēšanas pamatzdevumiem ir attīstījušies arī vairāki citi dienesti. Vissvarīgākie no tiem ir civilā aizsardzība, gaisa glābšana, glābšana kalnos, ārkārtas izsaukums mājās, ārkārtas pastorālā aprūpe un daudzi citi sociālie pakalpojumi. Baltais Krusts jau vairāk nekā 25 gadus piedāvā arī pirmās palīdzības kursus dažādām vajadzībām un mērķa grupām. Tie ietver gan pirmās palīdzības informācijas kursus, gan sertificētus kursus darba drošības kontekstā.

Mācību nodaļu, kas ir atbildīga par pirmās palīdzības kursiem, kā kursu centru ir akreditējušas dažādas profesionālās asociācijas. Atkarībā no piedāvātā kursa pamatnosacījumus un kursa saturu nosaka likumdevējs. Šajā ziņā tas ietekmē arī metodoloģisko un didaktisko ietvaru, kā arī kursa noslēguma izstrādi.

Agrāk cilvēku ar invaliditāti lūgumu skaits piedalīties pirmās palīdzībasursos bija ierobežots, tāpat bija arī ar pieprasījumiem organizēt kursus cilvēku grupai ar īpašām vajadzībām. Tomēr ikreiz, kad tika izteikts šāds pieprasījums, mēs centāmies to apmierināt, sākot no kursu grupām, kuras pilnībā veidoja personas ar invaliditāti, līdz īpašiem, bet iekļaujošiem kursiem, piemēram, kad uzņēmums ar skaidri iekļaujošu personāla politiku pieprasīja

pirmās palīdzības apmācību saviem darbiniekiem. Tā kā šie pieprasījumi notika retāk, parasti bija iespējams īpaši pielāgot kursu attiecīgajai dalībnieku grupai plānošanas un īstenošanas posmos, un instruktoru varēja attiecīgi norīkot. Pieredzējuši instruktori ar padziļinātu medicīnisko izglītību, piemēram, medmāsu un medicīnas studenti, jutās pārliecinātāki, uzņemoties šādus kursa uzdevumus.

Papildus kursa ad-hoc pielāgošanai ir bijusi sadarbība ar vietējo asociāciju personām ar dzirdes traucējumiem. Sākotnēji konsultējoties ar mums par glābēju komunikāciju ar pacientiem ar dzirdes traucējumiem, zināšanas tika pārnestas uz ieteikumu kopumu šīs mērķa grupas mācīšanai, kas attīstījās, organizējot defibrilatora kursu. Ar dažiem pielāgojumiem un svarīgu informāciju par to, kā instruktors var labāk sazināties ar dalībniekiem, visi kursa mērķi tika sasniegti bez ierobežojumiem. Ieteikumi bija šādi:

- Runājiet pacienta dzimtajā valodā¹
- Bieži atjauno acu kontaktu
- Runājiet mierīgi un atkārtojiet teikto
- Izmantojiet vienkāršus teikumus un vārdus
- Runājiet normālā balss skaļumā
- Ja iespējams, noorganizējiet kursam zīmju valodas vai rakstisku tulku
- Pierakstiet svarīgos vārdus un sniedziet rakstisku materiālu. Jo vairāk tiek sniegts rakstisks atbalsts, jo labāk informāciju var apgūt

Balstoties uz pieredzi, kas gūta darbā ar cilvēkiem ar invaliditāti pirmās palīdzības kursu laikā, mēs uzskatām, ka, uzlabojot regulāru kursu piedāvājumu šai mērķa grupai, ir svarīgi šādi punkti:

- Mazināt neskaidrības un instruktoru informētības trūkumu par

¹ Prakse nāk no divvalodu reģiona (Dienvidtirole, Itālija, kur runā vācu un itāļu valodā)

piedāvājumiem kursiem cilvēkiem ar invaliditāti

- Piedāvāriet īpašus apmācības kursus instruktoriem
- Labāk sagatavot instruktorus dalībnieku vajadzībām
- Pielāgojiet kursu materiālus konkrētām pieejamības vajadzībām

Mērķa grupa:

Personas ar dzirdes traucējumiem

Adaptācijas / mācību materiāli:

Koncentrējieties uz rakstiskiem un vizuāliem materiāliem

Saziņa: pārliecinieties, ka stāstītā instrukcija ir pieejama (dzimtā valoda, skaidrs (bet ne skaļš) runasveids, lai atvieglotu lasīšanu no lūpām) vai arī sagatavojiet zīmju valodas tulkošanas variantus

Mācīšanās rezultāti:

Vispārējā kursa apguves rezultāti

Galvenie punkti:

Mērķa grupas dalībaursos no koncepta fāzes

Pieredzējušiem instruktoriem mērķa grupas pilnīgu mācību rezultātu sasniegšana ir neliela papildu piepūle

Piemērs:

Laba sadarbība ar vietējām/reģionālajām ieinteresētajām personām, izstrādājot saturu mērķa grupai

Papildu apsvērumi attiecībā uz pielāgojumiem:

Ilgtermiņā tiek rekomendēta mērķa grupas pasniedzēju apmācība regulāram kursu piedāvājumam.

4) Secinājums un perspektīva:

Projekts "Iekļaujoša pirmā palīdzība" sniedza tā dalībniekiem jaunas perspektīvas un elastīgas idejas un pieejas, kas var atbalstīt regulāru pirmās palīdzības apmācību piedāvājumu personām ar invaliditāti.

Daudzas prakses parādīja, kas ir iespējams vai var būt iespējams, ja ir vēlme to darīt. Mēs redzējām ļoti dažāda veida invaliditātes gadījumus un ļoti dažādu problēmu risināšanu, sākot no pieejamas didaktikas līdz tiesiskajam regulējumam. Diskusija ar ieinteresētajām personām un ekspertiem no invalīdu organizācijām un sociālo pakalpojumu sniedzējiem ļāva mums pārbaudīt prakses atbilstību labiem iekļaujošas izglītības principiem.

Mēs ceram, ka esam iedrošinājuši citus pirmās palīdzības instruktorus uzņemties šo uzdevumu un strādāt pie tā, lai uzlabotu pirmās palīdzības izglītības piedāvājumus personām ar invaliditāti viņu pašu kursu grafikā un apmācības organizācijā.

Tomēr INFA darbs var būt tikai sākums – konceptuāls pierādījums tam, ka ir iespējams un līdz ar to nepieciešams turpināt atvērt pirmās palīdzības izglītības jomu personām ar invaliditāti.

Viens no galvenajiem ieguvumiem ir tas, ka ir svarīgi apmācīt pirmās palīdzības pasniedzēju par to, kā vadīt kursus personām ar invaliditāti. Šādai apmācībai būtu jāietver zināšanas par dažādiem invaliditātes veidiem un to cilvēku atbalsta vajadzībām, kuriem tā ir. Tas ietvertu pamatzināšanas par invaliditāti kā tādu un to, kā atpazīt, ka personai ir invaliditāte. Tai būtu arī jāsniedz labāka izpratne par to, kā apmācība palīdz personai ar invaliditāti dzīvot neatkarīgāk, kāpēc zināšanas par rīcību ārkārtas situācijās tai ir īpaši svarīgas

un kāpēc vienlīdzīga piekļuve izglītībai ir tik svarīgs sabiedrības integrācijas un līdzdalības balsts visu vecumu cilvēkiem ar invaliditāti. Visbeidzot, pasniedzēju kursam būtu jāamāca, kā pielāgot mācību programmu, mācīšanas stilu un mācību materiālus, lai pēc iespējas iekļaujošāk apmierinātu personu atbalsta un pieejamības vajadzības, ar mērķi izveidot kursus ar labiem mācību rezultātiem ikvienam un integrēt iekļaujošu kursu pieejamību.

Vēl viens svarīgs aspekts ir tas, ka pirmā palīdzība ir izglītības veids, kas tiek piedāvāts ne tikai pieaugušajiem, bet arī skolas vecuma bērniem dažādās "pirmās palīdzības agrīnā posmā" iniciatīvās, tostarp dažu konsorcijs organizāciju iniciatīvās. Tāpēc ir svarīgi, lai iekļaujošas skolas varētu arī panākt, lai visi bērni kopā mācītos un spēlētos izglītojoties, kas nav daļa no ikdienas mācību programmas, piemēram, pirmās palīdzības sniegšana. Šeit aprakstītais iekļaujošais pirmās palīdzības sniegšanas projekts ir viens no piemēriem, kur šī bērnu iekļaušana tiek sistemātiski risināta.

Iekļaujošas izglītības ieviešana izglītības jomās, kas parasti nav daļa no pamatzglītības, vidējās izglītības un augstākās izglītības orientētām sistēmām, arī ir skaidri iekļauta UNCRPD 24. panta nozīmē – tiesības uz izglītību. 24/5. pantā arī uzsvērts, ka "dalībvalstis nodrošina, ka personas ar invaliditāti var piekļūt (...) profesionālajai apmācībai, pieaugušo izglītībai un mūžizglītībai bez diskriminācijas un uz vienlīdzīgiem pamatiem ar citiem. Šajā nolūkā konvencijas dalībvalstis nodrošina, ka personām ar invaliditāti tiek nodrošināti saprātīgi pielāgojumi."

Mūsu pieeja uzsver nepieciešamību pēc iekļaujošas pirmās palīdzības apmācības cilvēkiem ar invaliditāti, tiesībām un iespējām. Ir steidzami jāveicina un jāatbalsta pirmās palīdzības izglītība un apmācība visiem.

Regulatīvā līmenī pirmās palīdzības sertifikāti būtu jāpaplašina, lai labāk pielāgotos iekļaujošiem kursiem. Viens no veidiem, kā to veicināt, būtu balstīt sertifikāciju galvenokārt uz mācību rezultātiem, nevis uz preskriptīvu katalogu ne tikai par to, ko mācīt, bet arī par to, kā. Pirmās palīdzības sertifikātu piemērs Dānijā ir spēris pirmo soli šajā virzienā, atļaujot sertifikātus ar kompetences mērķu sarakstiem, kurus varētu diferencēt vēl vairāk, tomēr visi sertifikāti, kas tiek izsniegti pēc kursa, ir oficiāli sertifikāti. Uz mācību rezultātiem balstīta pirmās palīdzības mācību programma un sertifikātu definīcija vienlaikus atvieglotu pirmās palīdzības sertifikātu atzīšanu Eiropā, jo tā varētu atvieglot integrāciju Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrā nekā pašreizējie, specifiskie valsts noteikumi un noteikumi par pirmās palīdzības kursiem.

Lai gan šīs praktiskās un regulatīvās problēmas ir sarežģītas, ieguvumi ir skaidri:

Piedāvājot pieejamu, iekļaujošu apmācību, cilvēki ar invaliditāti varēs dzīvot neatkarīgāk, apzināties, kā rīkoties ārkārtas situācijā. Precizēt regulējuma nenoteiktību, bet vēl svarīgāk ir padarīt pasniedzējus pārliecinātus un kompetentus apmācīt personas ar invaliditāti, tiks veicināti iekļaujošāki pirmās palīdzības kursi, tādējādi sperot soli tuvāk tam, lai apmierinātu vajadzības un tiesības uz iekļaujošu izglītību un sabiedrības integrāciju visiem cilvēkiem ar invaliditāti.

Lai gan šāda instruktoru izglītības moduļa izstrāde prasīs ievērojamu laiku un pūles, un vēl vairāk laika, līdz tas pārvērtīsies par regulāru un aktīvu izglītības piedāvājumu un tiks nepārtraukti uzlabots. Tomēr tas varētu būt katalizators iekļaujošākām apmācībām kopumā cilvēkiem ar invaliditāti. Parādot, ka iekļaujošu apmācību ar labiem mācību rezultātiem var izveidot kā daļu no parastajām mācību programmām, var būt arī veicinoša ietekme uz argumentiem par regulatīviem pielāgojumiem, ja šādi

noteikumi joprojām rada šķēršļus personu ar invaliditāti apmācības pilnīgai atzīšanai.

Konsorcijs organizācijas izpētīs iespējas kopīgi strādāt pie tā, lai, turpinot šo projektu, izstrādātu instruktoru moduli pirmās palīdzības apmācībām personām ar invaliditāti.

Iekļaujoša pirmā palīdzība ir Erasmus+ projekts, kas pēta labo praksi attiecībā uz pirmās palīdzības izglītību cilvēkiem ar invaliditāti.

Šī projekta mērķis ir palīdzēt dažādām organizācijām un pakalpojumu sniedzējiem sniegt pirmās palīdzības kursus.

Tas koncentrējas uz izaicinājumiem, ar kuriem saskaras pirmās palīdzības pasniedzēji, mācot cilvēkus ar invaliditāti.

Projekts ir vērsts uz veidiem, kā sniegt atbalstu pasniedzējiem, lai piedāvātu iekļaujošas pirmās palīdzības apmācības.

Iepriekšējā rindkopa ir viegli lasāms projekta apraksts. Vairāk informācijas par viegli lasāmu valodu:

<https://www.inclusion.eu/european-standards%3A-how-to-use-easy-to-read>

Projekts "Inclusive First Aid" tika līdzfinansēts no Eiropas Savienības Erasmus+ programmas. Lai iegūtu vairāk informācijas, lūdzu, skatiet projekta tīmekļa vietni:
<http://infa.samaritan-international.eu/>

Šī projekta brošūra tika publicēta 2024. gada decembris saskaņā ar CC BY -SA 4.0 licenci. Licencēšanas noteikumi:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Projektu koordinēja:

SAMARIEŠU INTERNACIONĀLE e.V.
Sülzburgstr. 140
50937 Kēlnē
Vācija
+49 221 47605 338

Birojs Briselē:
Rue de Pascale 4-6
1040 Briseles
Beļģija
+32 2 720 36 80

mail@samaritan-international.eu
samaritan-international.eu